

BERGEN KOMMUNE STRATEGI FOR FASTLEGEORDNINGEN I BERGEN

HELEN KOLDAL, SENIORRÅDGIVER I SEKSJON FOR
KOMMUNEOVERLEGER

OU Bergen - 29. januar 2024

Mandat for strategiprosessen

Strategi for fastlegeordningen skal beskrive overordnede satsinger og hvilke endringer som skal prioriteres i de nærmeste årene for å sørge for en bærekraftig fastlegeordning.

Formål/samfunnsoppdrag

Kommunen har et overordnet ansvar for å tilby nødvendige helse- og omsorgstjenester til alle som oppholder seg i kommunen.

Formålet med fastlegeordningen er å sikre at alle får nødvendige allmennlegetjenester av god kvalitet til rett tid, og at personer bosatt i Norge får en fast allmennlege å forholde seg til

Fastlegeordningen

- 256 fastleger i Bergen som leverer om lag 384 årsverk
 - Beregnet ut fra 56 t/uke som er landsgjennomsnitt
- Avtalebasert, noen få kommunalt ansatt
- 70 % av befolkningen vært til minst en konsultasjon hos fastlegen siste år, og gjennomsnittlig årlig antall konsultasjoner hos fastlegen er 2,6 per person
- Godt omdømme i befolkningen (Difis innbyggerundersøkelser)

Fastlegeordningens utfordringer

Fastlegene har opplevd stadig økende oppgavetilfang

- Befolkningens etterspørsel og forventninger
- Attester
- Oppgaveoverføring fra spesialisthelsetjenesten
- Utrednings- og behandlingsoppgaver
- Rene sekretæroppgaver
- Ny spesialistforskrift/nye spesialitetsregler - spesialister i allmennmedisin må bruke mer tid på veiledning og får mindre tid til å være fastleger

Fastlegeordningens utfordringer

- Kommunen har ansvar for fastlegeordningen, samtidig som den er organisert og finansiert nasjonalt.
- Nasjonale reguleringer
 - Lov og forskrift
 - Sentrale avtaler
 - Finansiering
- Nasjonale reguleringer gir et sterkt redusert kommunalt handlingsrom.
 - Bevisst valg da fastlegeordningen ble innført, da man ønsket å redusere en betydelig variasjon i allmennlegetjenesten fra kommune til kommune
 - Men et stort problem når sentrale reguleringer ikke har vært utviklet i samsvar med behovene!

Betydningen av null ledig listekapasitet

- Personer som flytter til Bergen har ingen mulighet til å få fastlege her
- Det samme gjelder personer som oppholder seg i Bergen over tid uten å melde flytting
 - begge disse gruppene kan ha fastlege på stedet som de flyttet fra
- Det er ikke mulig å tilby fastlege til flyktninger som bosettes i Bergen
- Personer som er misfornøyd med fastlegen sin, har ingen mulighet for å bytte til annen fastlege i Bergen

Samhandling med spesialisthelsetjenesten

- Samarbeidet med spesialisthelsetjenesten fungerer i all hovedsak godt.
- Den gradvise overføringen av nye oppgaver fra sykehusene til fastlegene er en betydelig utfordring.
- Oppgavene kommer på toppen av andre ekstraoppgaver og et generelt stort arbeidspress.
- Det er utarbeidet generelle retningslinjer for samarbeid mellom fastlege og spesialisthelsetjenesten som tydeliggjør ansvars- og oppgavedelingen i den medisinske samhandlingen.
- Det er inngått en avtale med spesialisthelsetjenesten om sykehustjeneste for allmennleger i spesialisering (ALIS). Avtalen skal bidra til å sikre gode og helhetlige utdanningsløp for ALIS. Avtalen skal sammen med andre planlagte kommunale tiltak for å rekruttere fastleger, gjøre det mer attraktivt for unge leger å bli fastlege.

Status fastlegeordningen Bergen kommune januar 2024

- Vi har nå 14 ledige fastlegehemler som er betjent av vikarer. For noen av disse listene står fastlegen fremdeles i jobb , selv om den er sagt opp.
- Ingen lister er uten lege
- Tallet på disse listene er stadig i endring. På tross av en utfordrende situasjon så klarer vi i økende grad å rekruttere en del fastleger.
- Ingen pasienter uten fastlege i Bergen kommune
- 494 ledige listeplasser pr januar 2024

Tiltakspakken i Bergen kommune – kr 15 mill

- Ordning med kommunalt kjøp av praksiser som mangler andre kjøpere
- Finansiering av veiledning av allmennleger i spesialisering (ALIS)
- Godtgjøring for supervisjon
- Leger som inngår ny fastlegeavtale får driftstilskudd tilsvarende listelengde på 700 pasienter fra første dag og inntil faktisk listelengde overstiger 700.
- Kommunal tilskuddsordning for investeringer knyttet til eksisterende legekontor som ønsker å utvide for å skaffe plass til flere leger
- Mulig å søke rekrutteringstilskudd ved overtakelse av «vanskelige» praksiser
- Utgiftskompensasjon ved fravær grunnet sykt barn

Strategiens formål

Sikre likeverdige helsetjenester for innbyggerne

Sikre tilstrekkelig kapasitet og dekning i fastlegeordningen

Legge til rette for og støtte fastlegene

God arbeidsdeling og samhandling mellom helsepersonell og tjenestenivåene.

Utvikle effektive tjenester og organisasjonsformer

Utnytte potensialet i helseteknologi og innovasjon.

Klare og tydelige prioriteringer

Gjøre det attraktivt å være fastlege

A photograph of three healthcare professionals in scrubs. A man in the center is wearing a white scrub top with a green collar and a lanyard with an ID badge. He is smiling and looking down. Two women in dark blue scrubs are looking at him and smiling. The background is a plain, light-colored wall.

Bergen kommunes strategi for å nå målene

- Støtte til fastlegene for å bidra til en god fastlegehverdag
- Sørge for en god legevaktjeneste nær innbyggerne
- Tydelig og offensiv rekrutteringsstrategi
- I front på e-helseløsninger
- Teambasert samarbeid mellom yrkesgrupper og tjenester
- Store, robuste og veldrevne fastlegesentre i alle byområdene

Støtte til fastlegene for å bidra til en god fastlegehverdag

- Redusert arbeidsbelastning – redusere listelengde og kommunalt arbeid
- Støtte og oppfølging
 - fagfora/dialogarenaer/kollegastøtte
 - styrke kapasiteten og kompetansen i enhet for allmennmedisin
 - gode kommunikasjonskanaler
- Vikarordning
- Støtte til kurs og etterutdanning

Tydelig og offensiv rekrutteringsstrategi

- Omdømme og rekruttering
- Synlighet på medisinstudiet
- Økonomiske støtteordninger (tiltakspakken) videreføres
- En god start og god oppfølging av fastleger
 - korte lister og tid til administrasjon
 - gode vaktssystem og god arbeidsplan
 - trinnvis introduksjon til de ulike rollene som fastlege, legevakt og annet kommunalt arbeid
 - valgfritt fastlønn eller næringsdrift

Etablere store fastlegesentre i alle byområdene

- Minimum 6- 9 fastleger
- Studenter
- God ledelse
- Smarte e- helseløsninger
- Moderne medisinsk utstyr
- Samlokaliseres med andre kommunale tjenester
- Fastlegene tilbys fleksible avtaler

Sikre en god legevaktteneste

- Utvikle et bedre legevakttilbud til pasientgrupper med omfattende og sammensatte behov innen psykisk helse og rus
- Sikre beredskap- ny bydelslegevakt i Åsane-gjerne samlokalisert med ambulansetjenesten
- Vurdere utvidelse av bydelslegevaktene i Fana og Loddefjord

Styrke teambasert samarbeid mellom yrkesgrupper og tjenester

- Prøve ut flerfaglige team på fastlegesentre, og fortsetter utprøving av teamorganisering på Bergen legevakt.
- Felles samarbeidsarenaer for fastleger, kommuneoverleger, enhet for allmennmedisin og andre kommunale tjenester i alle byområdene
- Legge til rette for at andre profesjoner, som psykolog, kan samlokaliseres med legekontor.
- Sikre godt samarbeid mellom kommunalt palliativt team, palliativ og eldre medisinsk legevakt og fastlegene.
- Fagområdet allmennlegetjenester i helsestasjon og skolehelsetjeneste bør styrkes, og organiseringen bør gjennomgås for å sikre en god og effektiv legetjeneste.

Samhandling med spesialisthelsetjenesten

- Fastlegene samarbeider med alle kommunale helse- og omsorgstjenester, men også med sykehus.
- Oppgaveoverføringen fra sykehus til kommunene har gått for langt, og fastlegene har fått betydelig økt arbeidsmengde.
- Det må stilles krav til begrenset oppgaveoverføring.
- Det bør i større grad benyttes felleskonsultasjon ved utskrivelse av pasient, slik at det blir en god ansvars- og oppgavefordeling.
- Det må være et lavterskeltilbud i saker hvor henvisninger blir avvist.
- Fastlegen må enkelt kunne få tak i rette samarbeidsaktører.

I front på e-helseløsninger

- Pådriver nasjonalt for effektive e- helseløsninger, ha et innbyggerperspektiv.
- Effektiv digital samhandling og gode digitale verktøy
- Støtte opp under løsninger som er personellbesparende, og som bidrar til enklere måter å jobbe på.
- Bedre informasjonsflyten for helseopplysninger.
- Digitale selvbetjeningsløsninger for pasienter.
- Innføring av pasientens legemiddelliste og e- multidose skal prioriteres, slik at alle fastlegekontor er tilknyttet e- multidose.
- Videokonferanse skal være tilgjengelig på legevakt.
- Bergen legevakt skal ha Power - BI - analyseverktøy og digitale samhandlingstavler som gjør styringsdata lett tilgjengelig

Høringsinnspill fra Eldrerådet og KRPF i Bergen

8.5.1 Samhandling med spesialisthelsetjenesten.

- Rådene deler strategiens bekymring for den sterkt økende overføringen av oppgaver fra spesialisthelsetjenesten til fastlegene.
 - Større overføring av oppgaver til en allerede presset fastlegeordning vil ikke bidra til å gjøre fastlegeyrket mer fristende.
 - I tillegg har det allerede ført til svært alvorlige hendelser, noe som er en sterk bekymring for KRPF da dette oftere vil kunne ramme kronisk syke enn andre grupper.
 - En stor bekymring her er eldre pasienter som skrives ut fra spesialist- til primærhelsetjenesten og der rådene fremdeles mener å se at informasjonen og oppfølgingen ikke er god nok. Det er spesielt bekymringsfullt med eldre pasienter som tilbringer den siste delen av livet som svingdørspasienter mellom de to helsetjenestene.
 - Rådene håper at mottaksklinikken på Haraldsplass kan være en måte å fange opp denne gruppen på og gi dem en verdig oppfølging.
 - Eldrerådet har tidligere bedt om at det settes ned en arbeidsgruppe med representanter fra spesialist- og primærhelsetjenesten og med representasjon fra eldrerådet og KRPF som kan se på samhandlingen og komme med forslag til forbedringspunkter.
-